

Hastalar Erkek Hemşireleri Kabul Edecekler mi?

Will Patients Accept the Male Nurse?

Ayfer TEZEL^a
Reva BALCI AKPINAR^a
Afife YURTTAŞ^a
Ayda ÇELEBİOĞLU^b

^aHemşirelik Bölümü,
^bÇocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği ABD,
Atatürk Üniversitesi
Erzurum Sağlık Yüksekokulu,
ERZURUM

Geliş Tarihi/Received: 17.07.2007
Kabul Tarihi/Accepted: 26.09.2007

*Bu Makale 08-11 MAYIS 2007'de
III. Ulusal / Uluslar Arası Katılımlı TSK
Hemşirelik Kongresi'nde poster bildirisi
olarak sunulmuştur.*

Yazışma Adresi/Correspondence:
Ayfer TEZEL
Atatürk Üniversitesi
Erzurum Sağlık Yüksekokulu,
Hemşirelik Bölümü, ERZURUM
tezel@atauni.edu.tr

ÖZET Amaç: Bu araştırma, hastanede yatmakta olan hastaların kendilerine bakım veren hemşirenin cinsiyetine bakışını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. **Gereç ve Yöntemler:** Tanımlayıcı olarak yapılmış bu araştırma 320 hasta üzerinde yürütüldü. Araştırma kapsamına 1 Şubat-10 Mart 2007 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastaneleri ve Erzurum Nihat Kitapçı Göğüs Hastalıkları Hastanesinde yatmakta olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden erişkin bireyler dâhil edilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formu hastalar ile yüz yüze görüşülerek doldurulmuştur. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdeler ve ki-kare testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Araştırmaya katılan hastaların %47.8'i hemşirenin cinsiyetinin önemli olmadığını vurgularken, %48.8'i hemşirenin kadın, %3.4'ü erkek olmasını tercih etmişlerdir. Hastaların tanımlayıcı özelliklerine göre tercih ettikleri hemşire cinsiyeti arasında istatistiksel açıdan fark bulunmamıştır. Hastaların çoğu erkek hemşireden bakım alırken, utanma- sıkılma ve iletişim kurmada güçlük yaşanabileceğini belirtmişlerdir. Sonuç: Bu bulgular ışığında; hemşire ve hemşirelik mesleğinin tanıtımı için girişimler ile birlikte algılanan hemşirelik bakımı ve cinsiyet ile ilgili daha ileri araştırmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet, hemşirelik

ABSTRACT Objective: This study was carried out to evaluate the views of in-patient about nurses' gender. **Material and Methods:** This descriptive study was applied to 320 patients. All of participants in the study were adult and had been randomly selected from amongst volunteers. The research was carried out between the 1st February 2007 and 10th March 2007 with patients at the Atatürk University Research Hospitals and Erzurum Nihat Kitapçı Chest Disease Hospital. A questionnaire was produced by researchers and filled in during face-to-face interviews with patients. The data were analyzed by percentage and chi-square tests. **Results:** According to the result of the research, 47.8 % patients stated that the gender of the nurse was not important, but 48.8 % would prefer the female nurse and 3.4 % would prefer the male nurse. There was no difference in the preference of patients to nurse gender according to all descriptive variables. Patients reported greater levels of embarrassment and bad communication when providing care for patient by male nurse. **Conclusion:** Under the light of these results, it may be suggested that some attempts should be done in order to introduce nurse and nursing profession. However; there is a need for further research regarding perceived nursing care and gender.

Key Words: Gender identity, nursing

Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2008, 16:13-18

Hemşirelik geçmişten günümüze bilimsel, teknolojik sosyo-kültürel değişimlerle kendini yenileyen, birey- aile- toplumun sağlığı ile ilgilenen uygulamalı bir sağlık disiplini¹. Temel işlevi bakım vermek olan hemşirelik, etik, felsefi inançlar, sosyalizasyon süreçleri ve kültürel normlardan etkilenir. Bu değişkenler hemşireliğin ve bakımın algılanması-

nı etkileyebilen cinsiyet faktörü ile yakından ilişkilidir. Kadın ve erkekte beklenen cinsiyete özgü geleneksel davranışlar, mesleki uygulamalara yansır.² "Hemşire" kelimesinin hemen hemen tüm dünya dillerinde kadına ait rol ve görevleri tanımlayan kızkardeş, süt anne, süt nine gibi kavramlar için kullanılmış olması, hemşireliğin kadın cinsiyetine özgü bir meslek olarak algılanmasına yol açmaktadır. İnsanlığın var oluşu ile başlayan hemşirelik, kadının şefkatli, şifa verici rolü ve doğasında bulunan fedakarlık (alturizm) ile özdeşleşmiştir.^{1,2}

Dünyadaki sosyal, ekonomik ve politik değişim ve gelişime paralel olarak hemşirelik mesleğine bakış açısı da değişmektedir. Kadın mesleği olarak algılanan hemşireliğe erkek üyelerin katılımı her geçen gün artmaktadır.³ Amerika Birleşik Devletlerinde hemşirelerin %5'i, İngiltere'de (UK) %10'u erkektir.^{4,5} Türkiye de ise çok az sayıda erkek hemşire adayı vardır. Anayasamızda işe alımlarda cinsiyet eşitliği teminat altına alınmış olmasına karşın, 1954 yılında çıkarılan ve 2007'ye kadar yürürlükte kalan hemşirelik yasasında, hemşireliği sadece Türk kadınlarının yapabileceği bildirilmekteydi.⁶ Yaklaşık 50 yıl yürürlükte bulunan bu yasa günümüz ihtiyaçlarına yanıt veremediği için yenilenmesi düşünülmüş ve yeni bir hemşirelik yasa tasarısı hazırlanmıştır. Bu yasaya göre; hemşirelikte cinsiyet ayrımının kaldırılması Ocak 2007'de kabul edilmiş ve resmi gazetede yayımlanmıştır.⁷

Hastaların hemşireliğe bakış açısını değerlendiren bazı çalışmalarda cinsiyet faktörü ele alınmıştır.^{8,9} BaEck ve Wikblad⁸ araştırmalarında kadın hastaların hemcinsleri tarafından bakılmak istedikleri, Greenhalgh⁹ ve ark.nın yaptıkları çalışmada ise hemşirenin cinsiyetinin değil, teknik becerisinin önemli olduğu vurgulanmıştır. Erkek hemşirelerin klinik ortamlar için uygun olmadığını belirten çalışmalar da vardır.¹⁰⁻¹² Egeland ve Brown¹⁰ erkek hemşirelerin yönetim ve eğitim işleminde daha başarılı olacağını, Williams¹¹ ve Tseng¹² kadın doğum ve çocuk kliniklerinde çalışmanın erkek hemşirelerde ve hastalarda baskı yaratacağını belirtmişlerdir.

Arıkan'ın çalışmasında bir mesleğin yalnızca tek bir cinsiyet tarafından uygulanmasının, mesleğin algılanmasında dikkatlerin cinsiyet üzerine yoğunlaşmasına ve mesleğin bilimsel ve sanatsal gelişiminin olumsuz etkilenmesine yol açtığı bildirilmektedir.¹³ ABD'de Anestezi Sonrası Hemşireler Birliği hemşirelerin sorumluluk ve rollerini tam olarak ifade edebilmeleri için hemşireliğe erkek üyelerin katılımının olumlu katkısı olacağını bildirmişlerdir.¹⁴

Hastaların hemşireye bakış açısı, sağlık hizmetinin kalitesinin algılanmasını da etkileyebilir. Hastaların hemşireliğe bakış açısını değerlendiren çalışmalar hemşirelik bakımının standartları ve kalitesini etkileyen politikalara da ışık tutabilir.^{15,16}

Bu araştırma, hastanede yatmakta olan hastaların kendilerine bakım veren hemşirenin cinsiyetine bakışını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Tanımlayıcı olarak yapılmış olan bu çalışmaya Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanelerinin dahili klinikleri ve Erzurum Nihat Kitapçı Göğüs Hastalıkları Hastanesinde 1 Şubat-10 Mart 2007 tarihleri arasında yatmakta olan, iletişim engeli olmayan, çalışmaya katılmayı kabul eden, erişkin toplam 320 hasta alınmıştır. Araştırmaya başlamadan önce ilgili kurumlardan gerekli izinler alınmıştır. Veriler, literatür incelemesi sonucu araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formu ile toplanmıştır. Soru formu hastaların tanımlayıcı özelliklerini ve erkek hemşire ile ilgili görüşlerini belirleyen toplam 14 sorudan oluşmuştur. Soru formu uygulanmadan önce hastalara çalışmanın amacı açıklanarak, onayları alınmış ve araştırmaya katılmayı kabul eden her hasta ile yaklaşık 10'ar dakika yüz yüze görüşülerek doldurulmuştur.

Araştırmanın bağımlı değişkeni hastaların hemşirenin cinsiyeti hakkındaki tercihleri, bağımsız değişkenleri ise hastaların tanımlayıcı özellikleridir. Verilerin değerlendirilmesinde yüzdelik ve ki-kare önemlilik testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırma kapsamına alınan hastalara ait tanımlayıcı özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

TABLO 1: Hastaların tanımlayıcı özelliklerinin dağılımı.

Tanımlayıcı Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş		
29-aşağısı	36	11.3
30-39	35	10.9
40-49	65	20.3
50-59	64	20.0
60-69	79	24.7
70-üzeri	41	12.8
Cinsiyet		
Kadın	139	43.4
Erkek	181	56.6
Medeni Durum		
Evli	277	86.6
Bekar	43	13.4
Eğitim Düzeyi		
Okur-yazar değil	123	38.4
İlköğretim	154	48.1
Lise	28	8.8
Yüksekokul	15	4.7
Yaşadığı yer		
İl	148	46.3
İlçe	71	22.2
Köy	101	31.5
TOPLAM	320	100.0

TABLO 2: Hastaların bakım almak istedikleri hemşirenin cinsiyetine ilişkin görüşlerinin dağılımı.

Hastaların Cinsiyete İlişkin Görüşleri	Sayı (n)	Yüzde(%)
Kadın	156	48.8
Erkek	11	3.4
Fark etmez	153	47.8
Toplam	320	100.0

Araştırmaya katılan hastaların % 43.4'ü kadın, %86.6'sı evli, %48.1'i lise mezunu,%46.3'ü il merkezinde yaşamaktadır (Tablo 1).

Hastaların %48.8'i hemşirenin kadın, %3.4'ü erkek olmasını isterken, %47.8'i cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmiştir(Tablo 2).

Hastaların yaşının hemşirenin cinsiyeti hakkındaki tercihini etkilemediği bulunmuştur. ($X^2=0.542$ $P=0.461$). Bütün yaş gruplarında bulunan hastaların erkek hemşireyi tercih etme oranları, kadın hemşireyi tercih eden ya da cinsiyeti "fark et-

mez" cevabı verenlerin oranından düşük bulunmuştur (Tablo 3). Kadınların %53.2'si hemşirenin kadın. %1.4'ü erkek olmasını tercih ederken. %45.3'ü fark etmez cevabını vermişlerdir. Erkek hastaların ise %45.3'ü hemşirenin kadın. %5.0'ı erkek olmasını tercih ederken, %49.7'si kendilerine bakım verenin cinsiyetinin fark etmeyeceğini ifade etmişlerdir. Erkek hastalar ile kadın hastalar arasında, tercih ettikleri hemşire cinsiyeti açısından istatistiksel olarak fark olmadığı bulunmuştur ($X^2=4.189$, $P= 0.123$, Tablo 3). Araştırmaya katılan hastaların eğitim düzeyi arasında tercih ettikleri hemşire cinsiyeti açısından istatistiksel bir fark tespit edilmemiştir ($X^2 =0.001$, $P0.977$, Tablo 3). Okur yazar olmayan hastaların %52.8'i, ilköğretim mezunlarının %44.2'si, lise mezunlarının %53.6'sı, üniversite mezunlarının %53.3'ü hemşirenin kadın olmasını isterken, okur yazar olmayan hastaların %1.6'sı, ilköğretim mezunlarının %3.2'si, lise mezunlarının %14.3'ü hemşirenin erkek olmasını istemiştir. Yüksekokul mezunu hastaların ise hiç biri hemşirenin erkek olmasını tercih etmemiştir (Tablo 3).

Hastaların yaşadığı yer ile tercih ettikleri hemşire cinsiyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($X^2 =3.726$, $P=0.054$, Tablo 3) İl merkezinde yaşayanların %52.0'ı, ilçede yaşayanların %50.7'si, köyde yaşayanların %42.6'sı hemşirenin kadın olmasını, ilde yaşayanların %6.1'i, ilçede yaşayanların %2.8'i hemşirenin erkek olmasını tercih ederken, köyde yaşayanların hiç biri erkek hemşire olmasını onaylamamışlardır.

Hastaların %76.9'u hemşireliğin bayana özgü bir meslek olduğunu, %63.4'ü erkek hemşireden çekinme ve utanma yaşanabileceğini, %47.4'ü kadınların işlerini yaparken daha dikkatli olduğunu, %13.4'ü kadın hemşireye alışkın olduklarını ve % 6.4'ü kadınlar üzerinde otorite kurmanın kolay olmasının kadın hemşireyi tercih etme nedeni olarak ifade etmişlerdir (Tablo 4).

Hastaların %33.7'si (108 hasta) erkek hemşireden bakım almanın hasta üzerinde herhangi bir soruna neden olmayacağını ifade etmelerine karşın; %66.3'ü (212 hasta) sorun yaşanabileceğini ifade et-

TABLO 3: Hastaların tanımlayıcı özelliklerine göre bakım veren hemşirenin cinsiyeti hakkındaki tercihlerinin karşılaştırılması (N=320).

Hastaların Tanımlayıcı Özellikleri	Hastaların hemşirenin cinsiyeti hakkındaki tercihleri			Toplam Sayı (%)	Önemlilik
	Kadın Sayı (%)	Erkek Sayı (%)	Fark etmez Sayı (%)		
Yaş					
29-aşağısı	41 51.9	2 2.5	36 45.6	79 100.0	
30-39	28 43.8	2 3.1	34 53.1	64 100.0	
40-49	36 55.4	2 3.1	27 41.5	65 100.0	X ² =0.542
50-59	19 54.3	2 5.7	14 40.0	35 100.0	P= 0.461
60-69	13 36.1	3 8.3	20 55.6	36 100.0	
70- üzeri	19 46.3	- -	22 53.7	4 100.0	
Cinsiyet					
Kadın	74 53.2	2 1.4	63 45.3	139 100.0	X ² =4.189
Erkek	82 45.3	9 5.0	90 49.7	181 100.0	P=0.123
Eğitim Düzeyi					
Okur-yazar değil	65 52.8	2 1.6	56 45.5	123 100.0	
İlköğretim	68 44.2	5 3.2	81 52.6	154 100.0	X ² =0.001
Lise	15 53.6	4 14.3	9 32.1	28 100.0	P=0.977
Yüksekokul	8 53.3	- -	7 46.7	15 100.0	
Yaşadığı yer					
İl	77 52.0	9 6.1	62 41.9	148 100.0	X ² =3.726
İlçe	36 50.7	2 2.8	33 46.5	71 100.0	
Köy	43 42.6	-- 58	57.4	101 100.0	P= 0.054

TABLO 3: Hastaların kadın hemşireyi tercih etme nedenlerinin dağılımı (N=156).*

Nedenler	Sayı (n)	Yüzde (%)
—Hemşireliğin bayana özgü (nezaket, sabır, merhamet, şefkat isteyen)bir meslek olması	120	76.9
—Erkekten çekinip-utanma	99	63.4
—Kadınların işlerini daha dikkatli yapması	74	47.4
—Kadın hemşireye alışkın olunması	21	13.4
—Kadınlar üzerinde otorite kurmanın kolay olması	10	—6.4

*Kadın hemşireyi uygun bulan hastalar birden fazla neden göstermişlerdir.

mişlerdir. Hastalar yaşanabilecek sorunları sırasıyla iletişim kuramama (%77.8), utanma - sıklıkla (%66.5), kaliteli hizmet alamama (%14.1) ve kötü davranışa maruz kalma (%7.0) olarak bildirmişlerdir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada hastalar tarafından erkek hemşirenin kabul edilebilirliği değerlendirilmiştir. Literatür incelemesinde hemşirenin cinsiyeti ile ilgili hasta tercihlerini inceleyen çalışmalar bulunmuştur.^{3,17,18} Sabuncu ve ark.¹⁷yaptıkları çalışmada hastaların %57.5'inin kadın hemşireyi, %4'ünün erkek hemşireyi tercih ettiklerini, %30.9'unun ise fark etmez cevabını verdiklerini belirtmişlerdir. Özbaşaran ve ark.¹⁸ çalışmasında ise hastaların %2.1'i kendi-

lerine bakım verenlerin cinsiyetinin erkek olmasını, %72.8'i kadın hemşire tarafından bakılmak istediklerini, %82.8'i de bakım vericinin cinsiyetinin önemli olmadığını ifade etmişlerdir. Lodge, Mallett, Blake ve Fryatt³ kadın doğum kliniklerinde hastaların tercih ettikleri hemşire cinsiyetini sorgulamışlar ve hastaların algıladıkları utanma duyguları ile bakım vericinin cinsiyeti arasında anlamlı bir fark bulmuşlardır. Aynı çalışmada hastaların üçte biri, hemşirenin cinsiyetinin önemli olmadığını vurgulamışlardır. Bu çalışmada da hastaların yarısı bakım vericinin cinsiyeti için "fark etmez" cevabını verirken, %3.4'ünün erkek, %48.8'inin kadın hemşireyi tercih etmeleri literatür ile uyumludur. Streubert¹⁴ kadın özellikleri taşıyan bir mesleğin erkekler tarafından uygulan-

masının erkeğin kadını, başarısız ve yetersiz algılanmasına neden olduğunu belirtmiştir. Bu sonuçlar cinsiyete özgü rollerin bakım vericinin cinsiyet tercihine yansıdığını göstermektedir. Hastaların yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi ve yaşadığı yer açısından tercih ettikleri hemşire cinsiyeti arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > .05$, Tablo 3). Özbaşaran ve ark.nın¹⁸ çalışmalarında da hastaların yaşları, medeni durumları, hastanede kaldıkları gün sayısı ve yattıkları hastane ile kendilerine bakmasını istedikleri hemşire cinsiyeti arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Araştırma kapsamındaki hastalar kadın hemşireyi uygun bulma nedenlerini; bayana özgü bir meslek olduğu, erkek hemşireden çekinme ve utanma yaşanabileceği, kadınların işlerini yaparken daha dikkatli olduğu, kadın hemşireye alışkın oldukları ve kadınlar üzerinde otorite kurmanın kolay olduğu şeklinde sıralamışlardır (Tablo 4). Florence Nightingale de tüm kadınların aslında birer hemşire olduğunu, başkasına bakım verebileceklerini ve bakımın sorumluluğunu alabileceklerini vurgulamıştır.¹ Eksen ve ark.nın¹⁹ çalışmasında, araştırma kapsamına alınanların %48.4'ü erkeklere erkeklerin kadınlara kadınların bakım vermesini istemişlerdir. Kerssens ve ark.²⁰ çalışmasında; hastaların %44.9'u kadın hemşireden bakım almak istediklerini ve %45'i kadın hemşirelerin erkek hemşirelere göre hastalara daha fazla ilgi göstereceklerini ifade etmişlerdir. BaEck ve Wikblad⁸ araştırmalarında kadın hastaların hemcinsleri tarafından bakılmak istediklerini belirtmişlerdir. Ekstrom²¹ çalışmasında hastaların ve yakınlarının kadın hemşirelere göre erkek hemşireden bakım alırken daha fazla sıkıntı yaşadıklarını bulmuştur.

Hastalar erkek hemşireden bakım aldıklarında, iletişim kuramama, utanma- sıkılma, kaliteli hizmet alamama ve kötü davranışa maruz kalma gibi durumlar yaşayabileceklerini ifade etmişlerdir (Tablo 5). Arıkan ve ark.nın¹³ araştırmasında çalışma grubundaki öğrenciler erkek hemşirelerin bakım veremeyeceklerini ve kadınların ilerlemesini engelleyeceklerini belirtmişlerdir. Williams¹¹ ve Tseng,¹² erkek hemşirelerin kadın doğum ve çocuk kliniklerinde çalışmalarının hem kendilerinde hem

TABLO 5: Hastaların erkek hemşireden bakım aldıklarında yaşayabilecekleri sorunlara ilişkin görüşlerinin dağılımı (N= 212).*

Yaşanabilecek sorunlar	Sayı (n)	Yüzde (%)
-İletişim kuramama	165	77.8
-Utanma—sıkılma	141	66.5
-Kaliteli hizmet alamama	30	14.1
-Kötü davranışa maruz kalma	15	7.0

*Hastalar birden fazla sorun ifade etmişlerdir.

de hastalarda baskı yaratacağını vurgulamışlar, Egeland ve Brown¹⁰ erkek hemşirelerin yönetim ve eğitim işlerinde daha başarılı olacağını ve klinik ortamlar için uygun olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu araştırmanın bulguları daha önce yapılan çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermekle birlikte, hastaların bakım alırken erkek hemşireleri tercih etme oranının düşük olması, Türk toplumunda hemşireliğin kadına özgü rolleri sergileyen bir meslek olarak algılanmasının bir yansıması olduğu düşünülebilir.

Hemşirelik Florence Nightingale'den beri kadınlar tarafından yapılabilen bir meslek olarak algılanması nedeniyle kadının doğasında bulunan alturizm ile özdeşleştirilmiştir.¹ Mesleki rol ve sorumlulukların algılanmasında dikkatlerin cinsiyet üzerine yoğunlaşması mesleğin bilimsel ve sanatsal gelişiminin olumsuz etkilenmesine yol açmaktadır.¹³ Çalışma kapsamındaki hastalar, hemşirelerden kadın cinsiyet rolleri ile örtüşen mesleki rol ve sorumluluklar beklemektedir. Khorshid²² mesleklerin kendi temel değerlerini uygulayıcıları aracılığı ile belirleyeceğini belirtmiştir. Bu nedenle bakım alanların dikkatini cinsiyete dayalı rollerinden uzaklaştırmak ve hemşirelerin rollerini ve sorumluluklarını tam olarak ifade edebilmelerini sağlamak için mesleğe erkek üyelerin katılımı, mesleğin gelişimine olumlu katkı sağlayabilir. Greenhalgh ve ark.⁹ mesleki uygulamalarda hemşirenin cinsiyetinin değil, teknik becerisinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Hemşirelik kadınlar için uygun bir meslek olarak düşünülmesine karşın, bakım söz konusu olduğunda cinsiyet göz ardı edilebilir. Hemşireliğin erkekler tarafından da uygulanan bir

meslek olması hemşireliğin daha iyi bir statüye erişmesine katkı sağlayabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak; hastaların yaklaşık yarısı kendilerine bakım veren hemşirenin cinsiyetinin önemli olmadığını vurgulamalarına karşın, erkek hemşireden bakım almanın, bakımı etkileyebilecek sorunlara neden olabileceğini düşünmektedirler. *Bu sonuçlar doğrultusunda;*

- Hemşirelik mesleğinin her iki cinsiyet tarafından yapılan bir meslek olduğu ve hemşirenin

cinsiyetinin bakım kalitesini etkileyen bir faktör olmadığı konusunda toplum bilgilendirme programlarının yapılması,

- Meslekler kendi temel değerlerini uygulayıcıları aracılığı ile gösterebileceği için çalışma alanlarında erkek hemşirelerin sayısının artırılması,

- Hastaların hemşirenin cinsiyeti hakkındaki tercihini etkileyebilecek diğer değişkenler (hastanın bakım aldığı klinik, dini inançları, soysa kültürel özellikleri vb.) ile ilişkisini inceleyen araştırmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Ay FA, Ertem ÜT, Özcan NK, Güneş B, Işık RD, Savran S. Mesleki temel kavramlar, Fatma Akça Ay, Temel Hemşirelik Kavramlar, İlkeler, Uygulamalar. 1. Baskı İstanbul: İstanbul Medical Yayıncılık Ltd.Şti.; 2007. s.47.
2. Halloran EJ, Welton JM. Why aren't there more men in nursing? In Issues in Nursing (McCloskey J.C. & GraHK., eds), Mosby, St Louis, MO; 1994. p.683-91.
3. Lodge N, Mallett J, Blake P, Fryatt I. A study to ascertain gynaecological patients' perceived levels of embarrassment with physical and psychological care given by female and male nurses. Journal of Advanced Nursing. 1997;25:893-907.
4. Needleman J, Buerhaus P, Mattke S, et al. Nurse staffing levels and the quality of care in hospitals. New England Journal of Medicine. 2002;346:1715-22.
5. Oxtoby K. Men in nursing. Nursing Times 2003;99:20-3.
6. Resmi Gazete. Sayı: 8647. 02.03.1954 tarih ve 6283 nolu Hemşirelik Kanunu. 35:460.
7. Resmi Gazete. Sayı: 26510. 02.05.2007 tarih ve 5634 nolu Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
8. BaEck E, Wikblad K. Privacy in hospital. Journal of Advanced Nursing 1998;27:940-5.
9. Greenhalgh J, Vanhanen L, KyngaEs H. Nurse caring behaviours. Journal of Advanced Nursing.1998;27:927-32.
10. Egeland JW, Brown JS. Men in nursing: Their fields of employment, preferred fields of practice, and role strain. Health service researeh. 1989;24:293-707.
11. Williams CL. Hidden advantages for men in nursing. Nursing Administration Quarterly 1995;19:63-70.
12. Tseng YL. Nursing needs gender education too: how to avoid sexual stereotypes influencing male nursing students. Journal of Nursing 1997;44:56-60.
13. Arıkan D, Karaman Z, Yağcı G. Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin eğitiminde ve mesleki alanda erkek hemşire adaylara bakış açısı. Atatürk Üniversitesi HYO Dergisi 2000;3:36-43.
14. Streubert HJ. Male nursing students' perceptions of clinical experience. Nurse Educator 1994;19:28-32.
15. Al-Kandari F, Ogundeyin W. Patients' and nurses' perceptions of the quality of nursing care in Kuwait. J Adv Nurs 1998;27: 914-21.
16. Hua Han C. Measuring patient satisfaction as an outcome of nursing care at a teaching hospital of Southern Taiwan, J Nurs Care Qual 2003;18:143-50.
17. Sabuncu N, Şenturan L, Gülseven B. What do the patients and nurses think about the sex of nurse? I.Uluslar arası ve VIII. Ulusal Hemşirelik Kongresi Antalya; 2004. s.441-6.
18. Özbaşaran F, Taşpınar A, Çakmakçı A. Hastalar kendilerine bakım verenlerin cinsiyeti konusunda ne düşünüyorlar? Atatürk Üniversitesi HYO Dergisi 2002;5:11-18.
19. Eksen M , Birgili F, Tümer A, Bozyer İ, Gezer N, Karaefe M. Hemşire, öğrenci hemşire, doktor ve vatandaşların hemşirelik üzerindeki görüşleri, IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu. Kıbrıs: Çevik Matbaacılık; 1999. s.375-9.
20. Kerssens JJ, Bensing JM, Andela MG. Patient preference for genders of health professionals. Social Science and Medicine 1997;44:1531-40.
21. Ekstrom DN. Gender and perceived nurse caring in nurse-patient dyads. Journal of Advanced Nursing 1999;29:1393-401.
22. Khorshid LK, Eşer İ, Demir Dereli N, Ulufur F, Yıldız T. Lise son sınıf kız öğrencilerin hemşirelik mesleğini tercih etme durumlarının incelenmesi. III. Ulusal Hemşirelik Kongresi Kitabı, 24-26 Haziran, Sivas, Esnaf Ofset Matbaacılık; 1992. s.831-7.